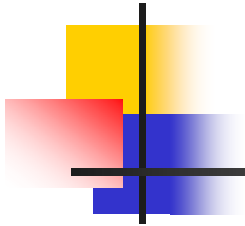

Planurile de management ale ariilor protejate-principii

---

dr. biolog Adina HORABLAGA

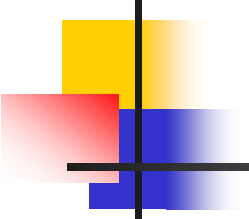
Timișoara
2010

Conceptul de arii protejate:

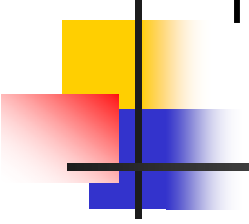
- Majoritatea statelor lumii dar în special statele europene manifestă o reală îngrijorare față de utilizarea irațională a componentelor diversității biologice, față de lipsa generală de informații și cunoștințe cu privire la aceasta precum și insuficiența unor informații tehnice și științifice care să furnizeze baza înțelegerii fenomenelor de degradare a mediului la nivel continental și național.
- Forul care și-a propus să rezolve această problemă dificilă a fost Uniunea Internațională de Conservarea Naturii (IUCN – The World Conservation Union). IUCN încearca să influențeze, să încurajeze și să asiste organizațiile de profil din toată lumea în vederea conservării integrității și diversității naturii dar și asigurării utilizării resurselor naturale într-un mod echitabil și durabil. Rezultatul acestui proces l-a constituit elaborarea unui sistem pentru definirea și clasificarea ariilor protejate.

Definiția ariei naturale protejate:

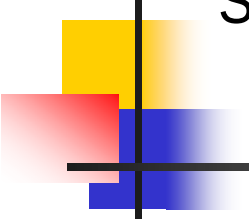
- arie naturala protejata - zonă terestră, acvatică și/sau subterană în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale;

Tipuri de arii naturale protejate:

- Rezervații științifice
  - Parcuri naționale
  - Monumente ale naturii
  - Rezervații naturale
  - Parcuri naturale
  - Rezervații ale biosferei
  - Zone umede de importanță internațională (Situri Ramsar)
  - Situri naturale ale patrimoniului natural universal
  - Aii speciale de conservare (SAC)
  - Aii de protecție specială avifaunistică (SPA)
  - Situri de importanță comunitară (SCI)
  - Geoparcul
- } Rețeaua Ecologică
Europeana "Natura 2000"

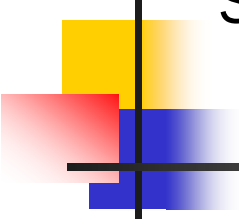
Situația ariilor naturale protejate în județul Timiș:

- Parcuri Naturale: 1
- Situri Ramsar: 1
- Rezervații naturale de interes național: 14
- Aree de protecție specială avifaunistică (SPA): 6
- Situri de importanță comunitară (SCI): 5
- Rezervații naturale de interes județean: 3

Atribuite în custodie: 7+ 3 rezervații din structura Parcului Natural Lunca Mureșului

Planuri de management elaborate și aprobate: 0

Situația ariilor naturale protejate în județul Timiș:

<i>Parcuri Naturale</i>				
Nr.crt	Denumire	Localizare	Suprafață (ha)	Ramsar
1.	Parcul Natural Lunca Mureșului	ARAD, TIMIȘ	17166 3157,59 în Timiș	DA
TOTAL (ha):3157,59				

Situația ariilor naturale protejate în județul Timiș:

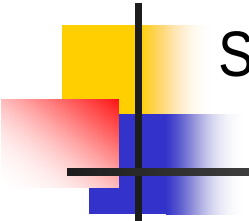
<i>Rezervații naturale</i>						
Nr.crt	Denumire	Localizare	Suprafață (ha)	De interes		Tip arie
				Național	Local	
1.	Pădurea Cenad*	Cenad	279,20	x		Forestieră
2.	Lunca Pogănișului	Tormac și Sacoșu Turcesc	75,50	x		Botanică
3.	Movila Sisitak	Sânpetru Mare	0,50	x		Botanică
4.	Arboretumul Bazoș	Remetea Mare	60,00	x		Forestieră
5.	Locul fosilifer Rădmănești	Bara	4,00	x		Paleontologică
6.	Mlaștinile Satchinez	Satchinez	236,00	x		Ornitologică
7.	Pădurea Bistra	Ghiroda	19,90	x		Forestieră
8.	Beba Veche	Beba Veche, Pordeanu	2.187,00	x		Ornitologică
9.	Mlaștinile Murani	Pișchia, Murani	200,00	x		Ornitologică
10.	Insula Mare Cenad*	Cenad	3,00	x		Mixtă
11.	Insula Igrîș*	Sânpetru Mare	3,00	x		Mixtă
12.	Sărăturile Diniăș	Peciu Nou	4,00	x		Pedologică
13.	Pajiștea cu narcise Batești	Făget	20,00	x		Botanică
14.	Lacul Surduc	Fârdea	362,00	x		Mixtă
15.	Pădure-Parc Buziaș	Buziaș	25,16		x	Mixtă
16.	Pădurea Dumbrava	Buziaș	310,00		x	Forestieră
17.	Parcul Banloc	Banloc	8,00		x	Mixtă
TOTAL (ha):3511,86						

*sunt incluse în Parcul Natural Lunca Mureșului

Situația ariilor naturale protejate în județul Timiș:

<i>Situri Natura 2000</i>				
Nr.crt	Denumire	Localizare	Suprafață (ha)	Tip arie
1.	Defileul Mureșului Inferior	Margina	320,03	SCI
2.	Lunca Mureșului Inferior	Cenad, Periam, Sânpetru Mare, Saravale, Sânnicolau Mare	2962,76	SCI
3.	Lunca Timișului	Buziaș, Chevereșu Mare, Ciacova, Foeni, Ghilad, Giera, Giroc, Giulvăz, Moșnița Nouă, Pădureni, Parța, Peciu Nou, Racovița, Recaș, Remetea Mare, Sacoșu Turcesc, Șag, Topolovățu Mare	9768	SCI
4.	Mlaștina Satchinez	Biled, Satchinez, Variaș	1991	SCI
5.	Ținutul Pădurenilor	Pietroasa, Tomești	777,2	SCI
6.	Defileul Mureșului Inferior și Dealurile Lipovei	Margina	19370	SPA
7.	Hunedoara Timișană	Orțișoara	352	SPA
8.	Lunca Mureșului Inferior	Cenad, Periam, Sânpetru Mare, Saravale, Sânnicolau Mare	3015	SPA
9.	Mlaștina Satchinez	Satchinez	268,3	SPA
10.	Mlaștinile Murani	Orțișoara, Pișchia	294	SPA
11.	Pădurea Macedonia	Banloc, Ciacova, Ghilad, Giulvăz	4625,3	SPA
TOTAL (ha):43743,63 - 6649,76 (suprapuneri cu alte arii) = 37093,87 ha				

Situația ariilor naturale protejate în județul Timiș:

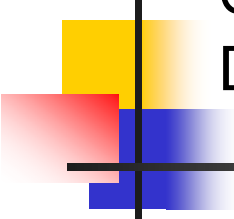
Concluzii :

Nr.crt.	Tip arie naturala protejată	Suprafața totală (ha)	Procent din suprafața totală a județului Timiș (%)
1.	Rezervații naturale de interes național	3511,86	0,40
2.	Rezervații naturale de interes local	351,16	0,04
Toate rezervatiile naturale		3863,02	0,44
3.	SCI	15818,99	1,82
4.	SPA	27924,60	3,21
SCI +SPA		43743,63	5,03
5.	Total SPA+ SCI (fara suprapuneri cu rezervatii si parcuri)	37093,87	4,26
6.	Parcuri Naturale /situri RAMSAR	3157,59	0,36
7.	Total suprafete protejate judet Timiș	43763,32	5,00

Rezervații naturale						
Nr.crt	Denumire	Localizare	Suprafață (ha)	Atribuita în custodie		Custode
				Da	Nu	
1.	Pădurea Cenad*	Cenad	279,20	x		Administrația PNLM
2.	Lunca Pogănișului	Tormac și Sacoșu Turcesc	75,50		x	—
3.	Movila Sisitak	Sânpetru Mare	0,50		x	—
4.	Arboretumul Bazoș	Remetea Mare	60,00	x		ICAS Timisoara
5.	Locul fosilifer Rădmănești	Bara	4,00	x		Directia Silvică Timis
6.	Mlaștinile Satchinez	Satchinez	236,00	x		Muzeul Banatului Timisoara
7.	Pădurea Bistra	Ghiroda	19,90		x	—
8.	Beba Veche	Beba Veche, Pordeanu	2.187,00		x	—
9.	Mlaștinile Murani	Pișchia, Murani	200,00	x		OVEG Fibis
10.	Insula Mare Cenad*	Cenad	3,00	x		Administrația PNLM
11.	Insula Igrîș*	Sânpetru Mare	3,00	x		Administrația PNLM
12.	Sărăturile Dinaș	Peciu Nou	4,00	x		CONSECTRIFICAREA
13.	Pajiștea cu narcise Batești	Făget	20,00	x		Primăria Orasului Făget
14.	Lacul Surduc	Fârdea	362,00	x		CJ Timis
15.	Pădure-Parc Buziaș	Buziaș	25,16		x	—
16.	Pădurea Dumbrava	Buziaș	310,00		x	—
17.	Parcul Banloc	Banloc	8,00		x	—

*sunt incluse în Parcul Natural Lunca Mureșului

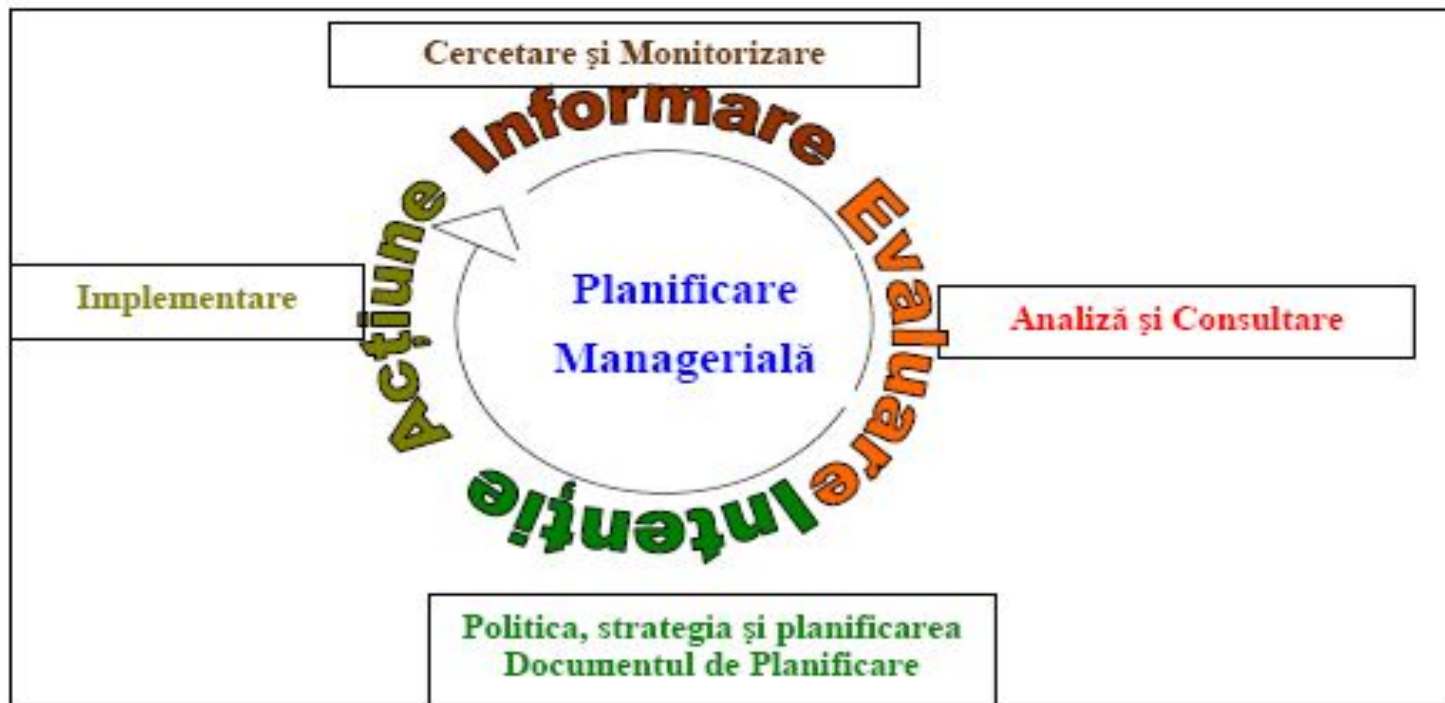
Conceptul de management al ariilor naturale protejate. Definiția Planului de Management

---

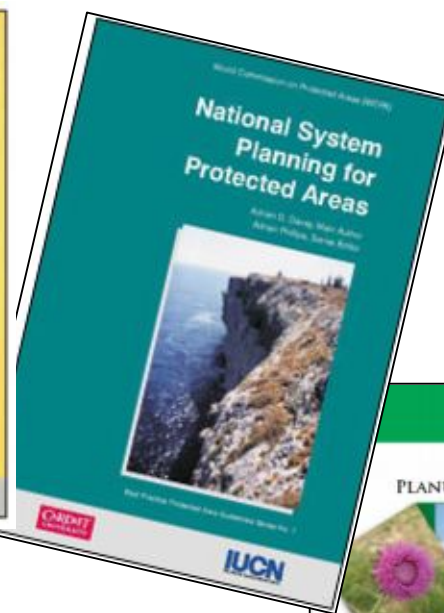
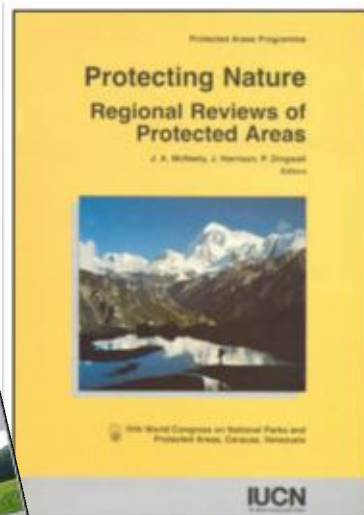
- În forma cea mai simplă, planul de management este un document care exprimă clar scopul ariei protejate, de ce este nevoie pentru atingerea scopului și ce este necesar să fie făcut pentru realizarea acestora.
- Dar un plan de management trebuie să fie mai mult decât un document așezat pe un raft. Trebuie să joace rolul unui ghid, a unui instrument și a unui stimulent pentru ca echipa de management a ariei naturale protejate să lucreze eficient și productiv pentru realizarea unui scop clar. Trebuie să înțelegem planificarea managerială nu doar ca elaborarea unui produs finit, dar și ca un proces continuu pornind de la cercetare și culegere de informații, evaluare și analiză, până la elaborarea planului însuși, implementarea lui și revenirea la faza de monitorizare și culegere de noi informații.

Conceptul de management al ariilor naturale protejate.

Etapele elaborării unui plan de management.

La baza elaborării planurilor de management pot sta:

.....

Recomandare privind conținutul de bază a unui plan de management:

Conținutul de bază al planului de management

CAPITOLUL 1 INTRODUCERE ȘI CONTEXT

- 1.1 Scurtă descriere a planului, scopului și obiectivelor sale
- 1.2 Scopul și categoria ariei protejate
- 1.3 Baza legală pentru aria protejată și pentru plan
- 1.4 Procesul elaborării planului
- 1.5 Procedura de modificare și actualizare a planului
- 1.6 Procedura de implementare a planului

CAPITOLUL 2: DESCRIEREA ARIEI PROTEJATE

- 2.1 Informații generale (inclusiv zonarea)
- 2.2 Mediul fizic
- 2.3 Mediul biotic
- 2.4 Informații socio-economice și culturale: Perspectivă istorică
- 2.5 Informații socio-economice și culturale: Situația prezentă
- 2.6 Referințe și bibliografie

CAPITOLUL 3 SCOP, TEME ȘI OBIECTIVE

Scopul managementului

Temele managementului (Cel mai probabil, temele includ Managementul Protecției, al Speciilor și Habitatului, Turism și Recreere, Conștientizare, Informare și Educare, Folosire durabilă, Dezvoltare comunitară, Managementul și administrarea eficientă, Monitorizare, dar pot include de asemenea alte chestiuni specifice ariei protejate)

Tema A

Evaluarea/Justificarea

Obiective

Acțiuni

Temele B,C, D etc

Evaluarea/Justificarea

Obiective

Acțiuni

CAPITOLUL 4 IMPLEMENTAREA

- 4.1 Priorități și planificarea în timp
- 4.2 Resurse și buget

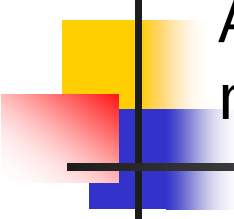
Durata de elaborare a planului de management:

Elaborarea planului de management investiție substanțială de timp!

Planificarea acțiunilor

Casetă cu Informații 16: Planul de lucru propus pentru elaborarea planului de management al unei arii protejate													
ACTIVITATEA	Metoda	Luna de activitate											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pregătirea pentru planificare													
• Stabilirea cadrului legal și normativ	Metoda de cercetare												
• Constituirea echipei de lucru	Selecția de către managerul parcului												
• Determinarea unui plan participativ pentru fiecare interesat	Formarea echipei de lucru												
• Informarea directorilor intereselor și cunoașterea generală de vedere și opinie	Analiza de lucru participativ												
• Identificarea nevoilor de management	Analiza de lucru și echipei de lucru												
Compilarea informației													
• Compilarea informației și conținutului	Serviciu individual - echipa de lucru												
• Compilarea descrierii finale	Serviciu individual - echipa de lucru												
Planificarea													
• Definirea scopului planului	Formarea echipei de lucru și a echipelor de lucru												
• Definirea temelor principale ale planului	Serviciu pe echipe												
• Prezentarea și evaluarea informației pentru fiecare etapă	Serviciu pe echipe												
• Stabilirea obiectivelor și descrierea indicatorilor	Formarea echipei de lucru												
• Identificarea sub-temelor pentru fiecare obiectiv	Serviciu pe echipe												
• Identificarea opțiunilor managementului pentru fiecare sub-temă	Serviciu pe echipe												
• Prezentarea opțiunilor managementului, verificarea deciziilor cu echipa și obținerea și adoptarea indicatorilor	Serviciu pe echipe												
• Identificarea și planificarea acțiunilor de implementare	Formarea echipei de lucru și a echipelor de lucru												
• Descrierea proiectelor, planificarea în timp și a colaboratorilor-cheie	Serviciu pe echipe												
• Rezumatul și prezentarea planului	Managerul parcului și managerul districtului												
• Calificarea Proiectului de Reglementare al Ariei Protejate pentru aprobarea agentului	Formarea echipei de lucru și a echipelor de lucru												
Aprobarea, Publicarea și Difuzarea (Diseminarea)													
• Aprobarea planului	Managerul parcului și echipa de lucru												
• Publicarea planului	Managerul parcului și echipa de lucru												
• Difuzarea planului de lucru	Echipe funcționale de lucru												

Casetă cu Rezultate 12: 1												
Obiectiv	ACȚIUNI DE MANAGEMENT	Prioritate	Implementare								Comentarii	Observații pentru
			s1	s2	s3	s4	s5	s6	s7	s8		
1. Planificarea accesului turistic în considerare intenția pentru conservarea naturii și reducerea riscului de accidente	Etapa cu repaus de trasee turistice modificată	1									Echipa Salvamont, ONG-uri, proprietari de cabane	
2. Marcarea traseelor turistice pe teren în concordanță cu noile zone	Trasee adecvat marcate, bariere, reducerea numărului de accidente	1									Echipa Salvamont, ONG-uri, voluntari	
3. Colaborarea cu factorii de interes pentru curățarea zonelor turistice, pentru reducerea impactului negativ asupra mediului înconjurător de turism	Mai puțin gunoier	2									ONG-uri, polițiști, autorități locale, voluntari, comunități	Companiile de curățenie
4. Acoperirea unei infrastructuri corespunzătoare pentru turism (centru de vizitare, puncte de informare, trasee, refugii)	Infrastructura terminată și funcțională	1									Voluntari, ONG-uri, echipa Salvamont	

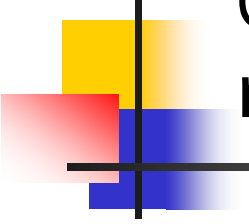

Activități suplimentare legate de elaborarea planului de management:

- Elaborarea Regulamentului ariei naturale protejate
- Monitorizarea și înregistrarea performanței planului de management
- Actualizarea planului de management

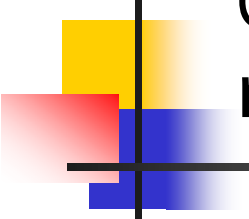

Cine realizează planul de management și
regulamentul unei arii naturale protejate?

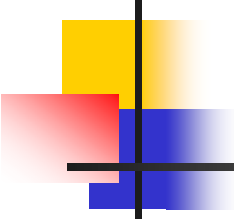
- Structura de administrare special constituită
- Custodele ariei naturale protejate

Cine aprobă planul de management și
regulamentul unei arii naturale protejate?

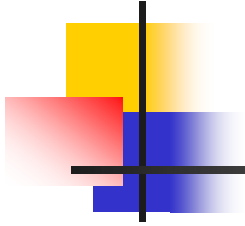
- Ministerul Mediului și Pădurilor prin Ordin al Ministrului.

Ce asigură planul de management respectiv managementul unei arii naturale protejate?

- Îmbunătățirea coerenței ecologice a rețelei de arii naturale protejate de interes național și comunitar, în general;
- Asigură menținerea statutului favorabil de conservare pentru speciile și habitatele care fac obiectul conservării ariei naturale protejate, sau asigură îmbunătățirea statutului de conservare, după caz;
- Stabilirea unor măsuri concrete de conservare ce țin cont și de exigențele economice, sociale și culturale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei, prioritate având însă obiectivele care au dus la constituirea ariei naturale protejate;

Vă mulțumesc pentru atenția acordată!